

Gemeenteraad	
Portefeuillehouder: Heleen Keur	Van team: Team Omgeving Adviseur: Ingmar Zwier E-mail: i.zwier@denhelder.nl
Classificatie: Openbaar	Kenmerk: 2020-011000 Begrotingswijziging: Ja
Onderwerp: Voorstel tot modernisering advisering omgevingskwaliteit	

Publiekssamenvatting:

Ter verbetering van het vestigingsklimaat is in het Helders Akkoord afgesproken om de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) af te schaffen en de advisering over omgevingskwaliteit op een andere wijze te organiseren. Dit sluit aan bij de eisen die aan de gemeente worden gesteld onder de nieuwe Omgevingswet. Met de voorgestelde modernisering van de advisering over omgevingskwaliteit wordt in deze andere werkwijze voorzien. In de meeste gevallen gebeurt dit via een ambtelijke toetsing. Voor de advisering over een aantal kwalitatief waardevolle objecten (monumenten, beeldbepalende panden) en gebieden (Beschermd Stadsgezicht de Stelling Den Helder, het Stadshart) wordt een onder de Omgevingswet verplicht gestelde Gemeentelijke Adviescommissie ingesteld, de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Aansluitend op deze verandering van werkwijze zal in de tweede helft van 2020 ook gestart worden met een inhoudelijke aanpassing van de welstandsnota, om verdere invulling te geven aan de veranderingen onder de Omgevingswet en de afspraken in het Helders Akkoord.

Geadviseerd besluit

1. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (hierna: CRK) af te schaffen en de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit met een beperkt takenpakket (conform de Beleidsregel ambtelijke welstandstoetsing Den Helder 2020) in te stellen op het moment van inwerkingtreding van de onder besluitpunt 2, 3, & 4 vast te stellen verordeningen en Welstandsnota.
2. De Verordening tot wijziging van de bouwverordening vast te stellen.
3. De Welstandsnota gemeente Den Helder 2015 - Herziening 2020 vast te stellen als ontwerp-besluit en ter inzage te leggen.
4. De Verordening tot wijziging van de Legesverordening 2020 vast te stellen.
5. De Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit opnieuw in te stellen vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet met het bijgevoegde Instellingsbesluit Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit.
6. Robbert Jan Wijntjes te benoemen tot voorzitter van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit vanaf 15 september 2020.
7. Marcel Heijmans te benoemen tot (deskundig) lid van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit vanaf 15 september 2020.
8. Natasha Hogen te benoemen tot (deskundig) lid van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit vanaf 15 september 2020.

Bijlagen

1. Beleidsregel ambtelijke welstandstoets Den Helder 2020.docx
2. Instellingsbesluit Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit.docx
3. Verordening tot wijziging van de bouwverordening.docx
4. Verordening tot wijziging van de Legesverordening 2020.docx
5. Welstandsnota Den Helder 2015 - Herziening 2020.pdf

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

De gemeenteraad wil de toets op de omgevingskwaliteit vereenvoudigen. Plannen van bedrijven en inwoners worden daarbij benaderd vanuit het principe 'ja, mits'. Daarnaast ligt straks bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet de zorg voor een goede omgevingskwaliteit meer dan nu bij de initiatiefnemer, die hierbij zijn omgeving informeert en raadpleegt. De gemeente krijgt een meer faciliterende rol, maar blijft wel verantwoordelijk en staat onder de nieuwe wet voor de taak om omgevingsvergunningen (op enkele uitzonderingsgevallen na) binnen acht weken te beoordelen.

Dit voorstel voorziet in de uitvoering van de wens van vereenvoudiging van het proces en gelijktijdig anticipeert het op het van kracht worden van de Omgevingswet, door het benoemen van de vanaf dat moment verplichte Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Een inhoudelijke herziening van het welstandsbeleid om dit beter aan te laten sluiten bij de toekomstige Omgevingswet wordt in de tweede helft van 2020 gestart.

Doelen en resultaten

Dit voorstel voorziet in een afschaffing van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en de overgang naar een nieuwe werkwijze voor advisering wat betreft omgevingskwaliteit per 15 september 2020. Met de modernisering van de advisering over omgevingskwaliteit wordt gewerkt aan een passende dienstverlening aan initiatiefnemers onder de Omgevingswet. Ondernemers en andere initiatiefnemers kunnen rekenen op een faciliterende benadering vanuit de gemeente ('ja, mits'). Zowel tijdens het eventuele vooroverleg als tijdens de behandeling van de (vergunning)aanvraag is contact met de gemeente laagdrempelig en direct.

De instandhouding en eventueel ontwikkeling van objecten en gebieden die historisch, landschappelijk of stedenbouwkundig waardevol zijn voor Den Helder wordt neergelegd bij de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit, waarin de deskundigheid gewaarborgd is om dit op een zorgvuldige wijze te doen. Ook voor aanvragen waar de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit adviseert over de omgevingskwaliteit wordt gezorgd voor een passende dienstverlening, die recht doet aan zowel de initiatiefnemers als aan de waarde van het gebied of object.

De ervaringen die met deze nieuwe werkwijze worden opgedaan worden gebruikt om de huidige Welstandsnota in het kader van de invoering van de Omgevingswet inhoudelijk te herzien en te actualiseren naar regels over het uiterlijk van bouwwerken in het nieuwe omgevingsplan. Hiermee wordt verder invulling gegeven aan de afspraken in het Helders Akkoord.

Kaders en omstandigheden

De vergunningverlening is thans geregeld in het Bouwbesluit 2012 en de bouwverordening. Vergunningverlening wordt vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet meer gecombineerd met algemene regels van overheden.

De gemeente heeft een beschermd stadsgezicht en tal van rijksmonumenten, provinciale monumenten, gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden. De Erfgoedverordening gemeente Den Helder 2017 regelt de bescherming van deze gebieden en panden. De deskundigheid voor het behoud van deze monumenten is geregeld in een adviescommissie, die op grond van de Omgevingswet een verplichtend karakter heeft: de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit.

De gemeenteraad hecht grote waarde aan de kwaliteit van het Stadshart. Onder andere via het Uitwerkingsplan (UP) Stadshart wordt er samen met diverse partners geïnvesteerd in die kwaliteit.

De leden van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit worden zowel onder het huidige wettelijke kader (de Woningwet) als onder het toekomstig wettelijke kader (de Omgevingswet) door de gemeenteraad benoemd, op voordracht van het college.

Argumenten en alternatieven

Met het afschaffen van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) en de overgang naar een nieuwe werkwijze wordt invulling gegeven aan de afspraken in het Helders Akkoord over het vestigingsklimaat.

De ambtelijke advisering over omgevingskwaliteit/welstand sluit aan bij de noodzaak om onder de Omgevingswet snel te kunnen reageren op aanvragen en initiatieven en deze zoveel mogelijk vanuit een 'ja, mits' houding te faciliteren.

Het instellen van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit is in lijn met de eisen onder de nieuwe Omgevingswet en de wens vanuit de gemeenteraad en het college om waardevolle objecten (Rijks-, Provinciale en Gemeentelijke monumenten) en gebieden (Beschermd Stadsgezicht De Stelling van Den Helder) op deskundige wijze te behouden en waar van toepassing verder te ontwikkelen.

Als alternatief zijn eerdere enkele pilots met betrekking tot de advisering over omgevingskwaliteit/welstand ter sprake gekomen. Met dit voorstel wordt de nieuwe werkwijze direct ingevoerd voor de hele gemeente, waardoor er meer duidelijkheid is voor initiatiefnemers en de organisatie. Een ander alternatief zou zijn om in de gehele gemeente ambtelijk te adviseren. De Omgevingswet verplicht gemeenten echter om een Gemeentelijke Adviescommissie in te stellen, met de advisering over Rijksmonumenten als minimaal takenpakket. Aangezien voor Den Helder de gemeentelijke monumenten en het Beschermd Stadsgezicht de Stelling Den Helder beeldbepalend zijn en het wenselijk is om deze met in ieder geval dezelfde mate van deskundigheid te behouden en waar van toepassing verder te ontwikkelen is gekozen voor een Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit met een iets breder takenpakket.

Bestuurlijke vernieuwing

De onafhankelijke advisering door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) wordt bij de meeste vergunningsaanvragen vervangen door ambtelijke advisering over omgevingskwaliteit/welstand. Dit vraagt om onderling vertrouwen en een goede samenwerking om dit kwaliteitsadvies een goede plek te geven.

De Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit kan als onafhankelijke en deskundige partij worden ingeschakeld in gevallen waarin dit van groot belang kan zijn, zoals bezwaar- en beroepszaken, maar speelt buiten de aangewezen waardevolle objecten en gebieden geen rol bij aanvragen. Een goede verstandhouding tussen adviserende ambtenaren en initiatiefnemers is hierdoor ook van belang, om te voorkomen dat de nieuwe werkwijze vaker conflicten oplevert tussen de gemeente en initiatiefnemers.

De samenstelling van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit biedt de ruimte om naast deskundigen (één voorzitter en twee leden) ook een burgerlid toe te voegen, die vanuit lokale kennis en betrokkenheid mee kan adviseren. Hiermee wil de gemeente bij de uitvoering van haar beleid goed aansluiten op haar inwoners en ondernemers en de lokale situatie.

Het voorstel heeft betrekking op het wijzigen van verordeningen. Op grond van artikel 2, lid k, van de Referendumverordening van de gemeente Den Helder 2012 is het een uitzondering waar geen referendum voor gehouden wordt.

Duurzaamheid

Het voorstel richt zich op een andere werkwijze. Hierbij zijn geen relevante duurzaamheidsaspecten aan de orde.

Financiële consequenties

Uitbreiding van de ambtelijke capaciteit met 1fte is noodzakelijk, aangezien er met de nieuwe werkwijze extra taken bijkomen voor de organisatie als gevolg van de ambtelijke welstandstoets. Een meer faciliterende ('ja, mits') benadering en directer contact met initiatiefnemers zorgt bovendien voor

een toename van de werkzaamheden, onder meer doordat er meer tijd gaat zitten in het ondersteunen van initiatiefnemers om tot kwalitatief goede plannen met een passende omgevingskwaliteit te komen en hen te faciliteren bij het betrekken van hun omgeving daarbij. Hierbij wordt uitgegaan van gemiddeld 4,5 uur begeleiding en advisering per plan of aanvraag, op basis van circa 500 aanvragen en circa 1800 werkbare uren per jaar bij een fulltime dienstverband. Uiteraard is binnen deze inschatting ruimte voor maatwerk, aangezien de plannen en aanvragen die voorliggen sterk variëren in omvang en complexiteit. De kosten voor deze uitbreiding van de capaciteit worden geraamd op € 80.000,- per jaar.

Door het meer beperkte takenpakket van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit ten opzichte van de huidige Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) dalen de kosten die de gemeente betaalt voor een onafhankelijke commissie van € 73.000,- per jaar (begroot bedrag voor 2020) naar een geraamd bedrag van € 15.000,- per jaar.

De totale extra kosten voor deze nieuwe werkwijze zijn hiermee € 22.000,- per jaar. Dit betekent een begrotingswijziging ten opzichte van de voor de Legesverordening 2020 opgestelde begroting. Aangezien de nieuwe werkwijze per 15 september 2020 in zal gaan zijn de extra kosten voor 2020 geraamd op circa € 7.000,-.

Voor de doorberekening van de kosten van de ambtelijke toetsing en advisering (in plaats van de toetsing en advisering door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit), inclusief de extra kosten, is een aanpassing van de Legesverordening 2020 noodzakelijk. Hiermee wordt geregeld dat de huidige situatie, waarin initiatiefnemers via de leges die worden gerekend voor hun vergunningsaanvraag betalen voor de dienstverlening vanuit de gemeente, ook onder de voorgestelde werkwijze van kracht blijft. Zonder deze aanpassing sluiten de leges niet meer aan bij de gemeentelijke dienstverlening en kunnen de kosten niet doorberekend worden. Dit zou een niet sluitende begroting als gevolg hebben. De aanpassing van de Legesverordening betekent gemiddeld gezien een lichte stijging van de leges voor initiatiefnemers om de extra kosten te dekken.

Uitvoering en planning

In verband met de verplichte periode van ter inzage legging van het ontwerp-besluit Welstandsnota Den Helder 2015 - Herziening 2020 zal de gemeenteraad op 7 september 2020 worden voorgesteld om de Welstandsnota Den Helder 2015 - Herziening 2020 definitief vast te stellen en hiermee de werkwijze definitief te maken vanaf 15 september 2020.

Belangrijk aandachtspunt is een goede overdracht van de bij de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit lopende aanvragen en projecten naar de ambtelijke organisatie danwel de nieuw in te stellen Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit vanaf 15 september 2020. In de tussenliggende periode tussen het raadsbesluit en de startdatum van deze nieuwe werkwijze hebben ambtenaren en toekomstige leden van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit intensief contact met de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, om zo bekend te worden met de initiatieven en betrokken initiatiefnemers.

De werking van de nieuwe werkwijze zal in ieder geval na 2 jaar worden geëvalueerd.

Communicatie

De nieuwe werkwijze wordt breed bekend gemaakt via diverse kanalen van de gemeente, zowel digitaal (de gemeentelijke website en eventueel social media) als offline (het Stadsnieuws). Speciale aandacht zal uitgaan naar de initiatiefnemers die ten tijde van de inwerkingtreding van de nieuwe werkwijze een initiatief hebben lopen bij de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). Zij zullen geïnformeerd worden over het vervolg wat betreft de advisering op hun (vergunnings)aanvraag.

Den Helder, 24 maart 2020

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Jeroen Nobel

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, sweeping oval shape on the left and a series of vertical and horizontal strokes on the right.

secretaris
Robert Reus

A handwritten signature in black ink, featuring a large, rounded 'R' followed by several loops and a final flourish.

Raadsvergadering d.d.	2 juni 2020
Besluit nummer	2020-011000
Onderwerp	Voorstel tot modernisering advisering omgevingskwaliteit

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 24 maart 2020,

besluit:

1. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (hierna: CRK) af te schaffen en de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit met een beperkt takenpakket (conform de Beleidsregel ambtelijke welstandstoetsing Den Helder 2020) in te stellen op het moment van inwerkingtreding van de onder besluitpunt 2, 3, & 4 vast te stellen verordeningen en Welstandsnota.
2. De Verordening tot wijziging van de bouwverordening vast te stellen.
3. De Welstandsnota gemeente Den Helder 2015 - Herziening 2020 vast te stellen als ontwerp-besluit en ter inzage te leggen.
4. De Verordening tot wijziging van de Legesverordening 2020 vast te stellen.
5. De Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit opnieuw in te stellen vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet met het bijgevoegde Instellingsbesluit Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit.
6. Robbert Jan Wijntjes te benoemen tot voorzitter van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit vanaf 15 september 2020.
7. Marcel Heijmans te benoemen tot (deskundig) lid van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit vanaf 15 september 2020.
8. Natasha Hogen te benoemen tot (deskundig) lid van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit vanaf 15 september 2020.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 2 juni 2020